

Balans och provokation

Samtida konst från Burma/Myanmar

Ett par dagar innan Burmas statskansler, fredspristagaren Aung San Suu Kyi, besökte Sverige, öppnades utställningen "Balans och provokation" med samtidskonst från Burma på Sundsvalls museum. Vid besöket fick Aung San Suu Kyi kritik för de etniska motsättningarna i hemlandet och hade fullt upp med att försvara sig. Framför allt handlade det om förtrycket av folkgruppen rohingya.

Den spända situationen i Burma avspeglar sig i den konst som visas i utställningen. Men det är inte de etniska motsättningarna som kommer till uttryck, snarare handlar konstverken om motsättningar mellan gammalt och nytt, mellan traditionell buddistisk livsstil och den moderna kapitalistiska konsumism som invaderar landet. Utställningen gör närmast en stor u-sväng bort från de etniska motsättningarna. Eller också är de ingen stor fråga där borta i Rangoon, kanske är problemet större i omvärlden och för de drabbade själva.

Utställningen består av videoinstallationer och fysiska installationer. Det första som besökaren möts av är The Maw Naings verk *In And Out of Thin Layers*. I den stora utställningshallen hänger hans höga, cirkelrunda, vita, svarta eller pastellfärgade myggnät ner mot golvet. Att befinna sig bland myggnäten inger en meditativ ro. Det är som att gå i en gammal skog med höga träd.

Längst in i galleriet visas videoverket *Strawberry piece* av Ma Ei. En man och en kvinna sitter mitt emot varandra. Mannen sminkar kvinnan. Kvinnan stoppar jordgubbar i mannens mun. Hon vill att han ska göra henne vacker, men han sminkar henne så att hon blir fulare. Han tycker inte om jordgubbar men hon tvingar honom att äta dem. Båda begår övergrepp mot varandra. Det slutar med att hon skriker rakt ut. Verket är obehagligt och drabbande. Det är svårt att sluta titta. Kvinnan tycks vara i någon form av underläge. Varför går hon inte bara sin väg?

En annan sorts uppgörelse pågår i Yadanar Win och Kolatts videoinstallationer *King & Queen I och II*. I den första videon sågar en man och en kvinna med stor frenesi av benen på varsin stol. De är klädda i någon form av sidenglänsande högtidsdräkter. I nästa video har de tagit sig ut på en åker, fortfarande iförda högtidsdräkter och smycken. De breder ut en vit duk på marken och går fram och tillbaka på den, i ett ritualiserat mönster. Sedan hänger de små pistoler på varandras bröst. Mannen slår sönder en kruka och de hänger på varandra ballonger med röd färg i. När de sticker hål på ballongerna rinner färgen ut på deras kläder. De ser ut att vara nerblodade. Därpå hugger och sliter både mannen och kvinnan med varsin kniv i duken tills den går sönder. Sedan är filmen slut. Den rödfläckade rekvisitan från filmen har hängts upp i utställningen i en egen installation.

Verket sägs imitera och parodiera den politiska makten i landet, men är det verkligen nödvändigt att förklara allting? Det hela är tillräckligt drabbande ändå. Verket har en smak av oändlig bitterhet och frustration.

Utställningen är producerad av Färgfabriken, Stockholm, tillsammans med den i Burma baserade curatorn Nathalie Johnston. Den visades på Färgfabriken hösten 2016. I januari och februari i år visades den på Lat. 63 Art Arena, Östersund.

Text & foto: Karin Kämsby

Volym 2017-06-16

Fakta: Gränserna för nuvarande Burma/Myanmar ritades på 1800-talet av kolonisationer från Storbritannien. Landet blev självständigt 1948, efter ett frihetskrig. 1962 tog militären makten och gav landet namnet Myanmar. En demokratisering inleddes 2010, men militären har fortfarande stor makt. Landet har 51 miljoner invånare uppdelade i olika folkgrupper, bland andra rohingya. De beskrivs av FN som en av världens mest förföljda minoriteter. Drygt en miljon rohingya bor i Burma, av dem saknar cirka 800 000 medborgarskap. Många av dem bor i flyktingläger, som mest sägs likna fångelser.

Källa: Utrikesdepartementet.